

ind på en vis specialisering. Der er således i øjeblikket enkelte efterskoler, der især henvender sig til henholdsvis de yngste og ældste af de 14-18 årige, ligesom der er efterskoler, der tilrettelægger undervisningen som henholdsvis 8., 9. eller 10. klasser, eller som henvender sig til specielle grupper af handicappede elever. Man vil herudover formentlig kunne vente, at den enkelte efterskole ud over en række fælles fag vil koncentrere sig om bestemte valgfrie faggrupper. Samarbejde mellem flere efterskoler, evt. mellem efterskoler, folkeskoler og ungdomsskoler, kan her blive aktuelt.

Lovens forhistorie.

Reglerne om efterskoler findes i lov nr. 219 af 11. juni 1954 om ungdomsundervisning m. v., som denne med senere ændringer af 13. maj 1959 og 10. juni 1960 er bekendtgjort ved lov bekendtgørelse af 14. juni 1960 om ungdomsskoler og aftenskoler m. v., kap. III.

Denne lov bestemmer i § 53, stk. 4, at den skal forelægges folketingsretten til revision senest i folketingsåret 1964-65. Ved lov nr. 107 af 31. marts 1965 blev revisionen udskudt til 1965-66 og ved lov nr. 82 af 10. marts 1966 yderligere til 1966-67.

I april 1966 rettede Foreningen af frie Ungdoms- og Efterskoler en henvendelse til undervisningsministeren om, at den forestående revision af lov om ungdomsskoler og aftenskoler m. v. kom til at omfatte adgang for efterskolerne til at holde prøver i lighed med folkeskolens prøver, idet man ønskede, at efterskolernes elever skulle have samme muligheder som folkeskolens og ungdomsskolens elever.

Foreningen havde herudover en række andre ønsker, der vedrørte lovrevisionen, hvorfor man den 28. april 1966 nedsatte et udvalg bestående af 3 repræsentanter fra Foreningen af frie Ungdoms- og Efterskoler samt repræsentanter fra undervisningsministeriet til at fremkomme med et udkast til lovforslag om efterskolerne, bortset dog fra tilskudsbestemmelserne, der behandles i undervisningsministeriets tilskudsudvalg, og hvorom der først senere vil blive fremsat lovforslag.

Lovforslaget.

Når man med dette forslag ønsker at udskille bestemmelserne om efterskolen i en særlig lov, skyldes det, at efterskolen som en selvstændig skoleform med tilskud fra staten kan sammenlignes med andre private statsunderstøttede skoler som folkehøjskoler og landbrugsskoler, husholdningsskoler og friskoler, hvorom der består selvstændige love. Endvidere er

ungdomsskoler og aftenskoler knyttet til et kommunalt og amtskommunalt administrationsapparat, som efterskolerne ikke har forbindelse med.

Lovforslagets vigtigste nydannelse er adgangen for efterskolerne til at holde prøver samt etablere erhvervsmæssige grunduddannelser. Bestemmelserne herom må ses i sammenhæng med den stedfundne udvikling i folkeskolens ældste klasser og i ungdomsskolen. Man skal her særligt henvise til den stigende benyttelse af afgangsprøver ved udgangen af 9. og 10. klasse og til udbygningen af ungdomsskolens prøveforberedende undervisning i enkeltfag, opbygningen af de erhvervsmæssige grunduddannelser og tilslutningen til teknisk forberedelseseksamen I og II.

Det er ikke hensigten at pålægge den enkelte efterskole pligt til at holde prøver og etablere erhvervsmæssige grunduddannelser, men blot at give den enkelte efterskole mulighed herfor. I denne forbindelse vil man lægge vægt på, at den enkelte efterskole i sine henvendelser til offentligheden klart tilkendegiver, hvilke muligheder der tilbydes eleverne.

Det er tanken at begrænse prøverne inden for efterskolerne til bestemte fag, ligesom prøverne kun bør finde sted for elever, der har den fornødne alder og de nødvendige forudsætninger med hensyn til forudgående skolegang. Fagene dansk og regning vil formentlig blive de dominerende fag, hvori der afholdes prøve.

For de erhvervsmæssige grunduddannelsers vedkommende kan det forventes, at efterskolerne især vil tilbyde landbrugslinien og eventuelt kommende erhvervsmæssige grunduddannelser i forbindelse med de husligt beslægtede fag.

Man har med lovforslaget tillige tilstræbt en udbygning af specialundervisningen på efterskolerne, idet man har stillet forslag om et særligt løntilskud til specialundervisningstimer.

Man har endvidere stillet forslag om at åbne mulighed for statstilskud til korte kurser i lighed med den for folkehøjskolerne gældende ordning, ligesom man i relation til tilskudsberegningen har ønsket at fastsætte et fuldt årligt timetal for forstandere og lærere.

I forbindelse med indførelsen af prøvemuligheder og erhvervsmæssige grunduddannelser på efterskolerne kan det forventes, at der vil være behov for ansættelse af et antal deltidsbeskæftigede konsulenter som medhjælp for direktøren for ungdomsundervisningen, ligesom man har stillet forslag om en forsøgsbevilling og en forøget kursusbevilling, hvorom henvises til bemærkningerne til de enkelte bestemmelser.